

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคอเป็นไทย
สอบ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๓๗

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สตุถา อากนตุวา กาย นุตถ ภิกขเว เอตริท กถาย สนนินลิหนมาติ ปุจฉิตวา
อิมาย นามาติ วุตเต น ภิกขเว อิทาเนว ปุพเพปิ เทวทโต นานเปกาเรเนว มยหํ
วธาย ปริสภกัถิ วตุวา กุรุงคชาตกาทีนึ กเถตุวา ภิกขเว อัจจนตทุสสีลปุกคัล นาม
ทุสสีลยการณา อุปนุณา ตณฺหา มาลฺวา วีย สาลํ ปรีโยนทฺธิตุวา สมภณฺชมานา นีรยทิสฺสุ
ปุกฺขิปตฺติติ วตุวา อิมํ คาถมาท

ยสฺส อัจจนตทุสสีลยํ   มาลฺวา สาลมิโวตฺถตํ
กโรติ โส ตถตฺตานํ   ยถา นํ อิจฺฉตี ทิสฺสตี ฯ

ตตฺถ อัจจนตทุสสีลยนฺติ เอกนตทุสสีลภาโว ฯ คิทฺถี วา ชาตีโต ปฏฺจาย ทส
อกุสลกมฺมปถे กโรนฺโต ปพฺพชิตฺโต วา อุปสมฺปนฺนทิวสโต ปฏฺจาย ครุกาปตฺติ อปาชฺชมาโน
อิจฺจนตทุสสีโล นาม ฯ อิท ปน โย ทวีสุ ติสฺสุ อตฺตภาเวสุ ทุสสีโล เอตสฺส คตฺติยา
อาคตํ ทุสสีลภาวํ สนฺธาเยตํ วุตฺตํ ฯ ทุสสีลภาโวติ เจตฺถ ทุสสีลสฺส ฉ ทวารานิ นิสฺสาย
อุปนุณา ตณฺหา เวทิตพฺพา ฯ มาลฺวา สาลมิโวตฺถตฺนฺติ ยสฺส ปุกคฺลสฺส ตณฺหาสงฺขาตํ
ทุสสีลยํ ยถา นาม มาลฺวา สาลํ โอตฺถตํ เทเว วสฺสเนเต ปตฺเตทิตฺถิ อุทกํ ปฏฺิจฺฉิตฺวา
สมภณฺชนฺวเสน สพฺพตฺถกเมว ปรีโยนทฺธิติ เอวํ อตฺตภาวํ โอตฺถตํ ปรีโยนทฺธิตุวา จิตฺ ฯ
โส มาลฺวาย สมภณฺชิตฺวา ภูมियํ ปาติยมาโน รุกฺโข วีย ตาย ทุสสีลยสงฺขาตาย ตณฺหา
สมภณฺชิตฺวา อปาเยสุ ปาติยมาโน ยถา นํ อนตฺถกาโม ทิสฺส อิจฺฉตี ตถา อตฺตานํ
กโรติ นามาติ อตฺถิ ฯ (ธมฺมปทฺฏจกถาย ฉฺฉฺฉิ ภาโค/หน้า ๑๕ - ๒๐)

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.พระคาสตา เสด็จมาแล้ว ตรัสถามแล้วว่า ดูกรภิกษุ ท. อ.เธอ ท. เป็นผู้นั้นประชุมพร้อมกันแล้ว ด้วยวาจาเป็นเครื่องกล่าว อะโรหนอ ย่อมเป็น ในกาลนี้ ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า อ.ข้าพระองค์ ท. เป็นผู้หนึ่งประชุมกันแล้ว ด้วยวาจาเป็นเครื่องกล่าว ชื่อนี้ ย่อมเป็น ในกาลนี้ ดังนี้ อันภิกษุ ท. เหล่านั้น กราบทูลแล้ว ตรัสแล้วว่า ดูกรภิกษุ ท. อ.เทวทัต ย่อมตะเกียกตะกาย (พยาม) เพื่ออันฆ่าซึ่งเรา โดยประการต่าง ๆ ในกาลนี้นั้นเทียว หามิได้ อ.เทวทัต ตะเกียกตะกายแล้ว เพื่ออันฆ่าซึ่งเรา โดยประการต่าง ๆ นั้นเทียว แม้ในกาลก่อน ดังนี้ ตรัสแล้ว ซึ่งชาดก ท. มีกรุงคชาดกเป็นต้น ตรัสแล้วว่า ดูกรภิกษุ ท. อ.ตันทา อันเกิดขึ้นแล้ว เพราะเหตุแห่งความเป็นแห่งบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว รวบริดท์กรานอยู่ ชื่อซึ่งบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว ล่วงส่วนที่สุด ย่อมใส่เข้า ในอบายภูมิต. สี่ มีนรกเป็นต้น รวกะ อ.เถยำนทราย รัตตริงท์กรานอยู่ ซึ่งต้นสาละ ดังนี้ ตรัสแล้ว ซึ่งพระคาถานี้ว่า

อ.ความเป็นแห่งบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว
 ล่วงส่วนที่สุด ของบุคคลใด ท่วมทับแล้ว (ซึ่งอัตภาพ)
 เพียงดัง อ.เถยำนทราย ครอบคลุมอยู่ ซึ่งต้นสาละ
 (ครอบคลุมแล้ว * ซึ่งต้นสาละ) อ.บุคคลนั้น ย่อมกระทำ
 ซึ่งตน-อ.โจรผู้ปรากฏ ^๑ ย่อมปรารถนา ซึ่งบุคคลนั้น
 ฉันใด-ฉันนั้น ดังนี้ ๑

^๑ โอตุดต เป็น วิเสสนสิงควิปลาส ของ มาลวา

^๒ ทิส-ทีสอบปิตักเก-ทิสติ ทีสติ ปเร วา น ปิยายติ ปเรหิ วา น ปิยายตพุโหติ ทิโส, หิญโจ โขโมย, โจร, ชักก (ชาตวัตถลึงคหปะฐะนิสสยะ ข้อ ๑๙๓ หน้า ๑๙๔)

อ.ความเป็นแห่งบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว โดยส่วนเดียว ชื่อว่า **อจจนุตทุสสีลย** ในพระคาถานั้น ๑ อ.บุคคลผู้เป็นคฤหัสถ์ กระทำอยู่ ซึ่งอุกฤษกรรรมบถ ท. สิบ จำเดิมแต่การเกิดหรือหรือว่าผู้เป็นบรรพชิต ต้องอยู่ ซึ่งอาบัติหนัก จำเดิมแต่วันแห่งตนอุปสมบทแล้ว ชื่อว่า เป็นบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้วล่วงส่วนที่สุด ย่อมเป็น ๑ แต่ว่า อ.บพว่า **อจจนุตทุสสีลย** นี้ อันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสแล้ว ในพระคาถานี้ หมายถึงซึ่งความเป็นแห่งบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว อันมาแล้วตามคติแห่ง - อ.บุคคลใด เป็นผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว ในอัตภาพ ท. สอง สาม ย่อมเป็น-บุคคลนั้น ๑ ก็ อ.ตณหา อันอาศัยซึ่งทวาร ท. หก เกิดขึ้นแล้ว แก่บุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว อันบัณฑิตพึงทราบ ในบพนี้ว่า **ทุสสีลภาโว** ดังนี้ ๑ อ.อรรถว่า อ.ความเป็นแห่งบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้าย อันอันบัณฑิตนับพร้อมแล้วว่าตณหาของบุคคลใด ท่วมทับแล้ว คือว่า ท่อท่วม ซึ่งอัตภาพตั้งอยู่แล้ว - อ.เถยำนทราย ครอบคลุมแล้ว ซึ่งต้นสาละ คือว่า ครั้นเมื่อฝนตกอยู่ ย่อมท่วมท้อ หมดทุกส่วนนั้นเทียว ด้วยสามารถแห่งการรับซึ่งน้ำด้วยใบ ท. แล้วจึงหักราน ชื่อฉันใด-ฉันนั้น ดังนี้ แห่งบาทแห่งพระคาถาว่า **มาลฺวาลามิโเวตฺตติ** ดังนี้ ๑ อ.อธิบายว่า อ.บุคคลนั้น คือว่า ผู้อันตณหา อันอันบัณฑิตนับพร้อมแล้วว่าความเป็นแห่งบุคคลผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้วนั้น หักรานแล้วให้ตกไปอยู่ ในอบาย ท. รวากะ อ.ต้นไม้ อันอันเถยำนทรายหักรานแล้วให้ล้มลงบนพื้นดิน ชื่อว่า ย่อมกระทำ ซึ่งตน - อ.โจรผู้ปรากฏ ผู้อันใครต่อความพินาศ ย่อมปรารถนา ซึ่งบุคคลนั้น ฉันใด - ฉันนั้น ดังนี้ อันบัณฑิตพึงทราบ ๑

แปล โดยอรรถ

๒. ความพิสดารว่า สมัยหนึ่ง เมืองเวสาลี ได้เป็นเมืองมั่งคั่ง กว้างขวาง มีประชาชนมาก มีมนุษย์เกือบล้าน ๑ ก็ ในเมืองเวสาลีนั้น ได้มีเฉพาะกลุ่มชนชั้นกษัตริย์ ผู้ผลัดกันครองราชสมบัติถึงเจ็ดพันเจ็ดร้อยเจ็ดพระองค์ ๑ ได้มีปราสาทจำนวนเท่านั้นเหมือนกัน เพื่อประโยชน์เป็นที่ประทับของกษัตริย์เหล่านั้น เรือนยอดก็มีจำนวนเท่านั้นเหมือนกัน สถานที่รื่นรมย์ และสระโบกขรณีก็มีจำนวนเท่านั้นเหมือนกัน เพื่อประโยชน์เป็นที่พักผ่อนในพระอุทยาน ๑ สมัยต่อมา เมืองเวสาลีนั้น ได้เกิดอดยาก ข้าวกล้าเสียหาย ๑ พวกชาวบ้านที่ซัดสน ในเมืองเวสาลีนั้น ล้มตายก่อน เพราะโทษอันเกิดจากความหิวโหย ๑ พวกอมมนุษย์ พวกกันเข้าไปยังพระนคร

เพราะกลิ่นซากศพของพวกชาวบ้านเหล่านั้น ที่ถูกทองทิ้งตามสถานที่นั้น ๆ ๆ พวกชาวบ้านตายกันเป็นจำนวนมากกว่ามาก เพราะอุปัทวะอันเกิดจากอมนุษย์ ๆ เพราะบ้านเมืองสกปรกด้วยกลิ่นซากศพของชาวบ้านเหล่านั้น เกิดอหิวาตกโรคแก่สัตว์ทั้งหลาย ๆ ได้เกิดภัย ๓ ชนิด คือ ทุพภิกขภัย อมนุสสภัย โรคภัย ด้วยประการฉะนี้ ๆ พวกชาวเมืองชุมนุมกันแล้ว กราบทูลพระราชาว่า ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ภัย ๓ ชนิด เกิดขึ้นแล้วในนครนี้ ในสมัยก่อนแต่ที่ไปจนกระทั่งเจ็ดชั่วรัชกาล ขึ้นชื่อว่าภัยแบบนี้ไม่เคยเกิดขึ้น เพราะว่าเป็นรัชกาลแห่งพระราชาผู้ทรงธรรมทั้งหลาย ภัยแบบนี้ย่อมไม่เกิดขึ้น ดังนี้ ๆ

พระราชปริยัติเมธี ธมฺมเสฏฺโฐ วัดชนะสงคราม
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.